

virkelig ikke mine levende Råad for, hvorledes vi skal løse dette Spørgsmaal. Som det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgekreds (J. C. Christensen) har omtalt, har vi af Bladene set, at Ministeren har nedsat indenfor Ministeriet en Kommission eller Udvalg eller Komité, hvad det hedder, som skulde se at finde en Løsning af dette Spørgsmaal, og disse Mænd har maattet give blankt op, hvad der heller ikke undrer mig. Derfor mener jeg, at det Lovforslag, der her foreligger, er en Skueret og intet andet, en Attrap, eller hvad man nu vil kalde det.

Det ærede Medlem for Rønne-Kredsen (Hauge) kom ind paa forskellige Betragtninger over, hvad der kunde være fornuftigt og rimeligt og naturligt o. s. v. Det er altsammen overmaade smukke Betragtninger, som det ærede Medlem er blevet ført ind paa ved at læse de Anmærkninger, som følger med dette Lovforslag — og nogle Anmærkninger maa der jo følge med, dem har man aabenbart sat sammen i en Fært —, men det vedrører slet ikke det retslige Spørgsmaal i denne Sag.

Det var nu Vilkaarligheden, og den er betydelig. Jeg vil altsaa pointere, at jeg tror ikke, det er muligt at gennemføre en Lov om Forandring af en Afgift, der allerede er forfaldet. Jeg tror, at den, der vil møde med en saadan Lov i Haanden, vil blive tilbagevist af Domstolene, og lad os saa hellere lade være at vedtage Lovforslaget, i alt Fald i den foreliggende Skikkelse.

Men naar man nu gaar denne Sag nærmere efter, vil man støde paa mange Vanskeligheder og Urimeligheder. Ogsaa jeg vil selvfølgelig ligesom det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgekreds (J. C. Christensen) lyse efter Kultusministeren i denne Sag; det havde været rart, om han havde været til Stede. Man skelner i Lovforslaget mellem Forpagtningsafgift, der skal være en kontraktlig Ydelse, som man ikke mener, man ved dette Lovforslag kan røre ved, og Arvefæsteafgift, som nok skal kunne gøres til Genstand for saadanne Forandringer, som her tilsigtes. Men Arvefæsteafgift er da virkelig ogsaa en kontraktlig Ydelse, det kan man dog ikke komme bort fra. Og hvad Fæsteafgifterne angaar, maa jeg sige, at den højtærede Minister aabenbart har været i stærk Tvivl, idet der i Anmærkningerne staar, at disse synes at burde behandles som Arvefæsteafgifter. Men et saadant „synes“ er virkelig et alt for spin-kelt Grundlag at træffe Lovbestemmelser

af den Natur paa. Men det er et Vidnesbyrd om, hvilke Vanskeligheder det har voldet for Ministeren i Løbet af de sidste 8 Dage at tilvejebringe dette Lovforslag.

Naa, hvad nu Arvefæsteafgifterne angaar, lad os saa f. Eks. tænke os en Gaard paa en 80 Tdr. Land eller noget lignende. Der skal maaske af den svares 30 Tdr. Byg i Arvefæsteafgift. Vedkommende har maaske faaet en Høst, der, efter at Saa-sæden er taget fra, er paa 350 à 400 Tdr. Byg; og har maaske solgt denne Byg til den meget høje Pris, man i Aar kan faa for den. Er der saa egentlig nogen som helst Grund til, at han skulde have 4—5 Kr.'s Nedsættelse pr. Tønde i det Beløb, han skal betale i Arvefæsteafgift? Er denne Byg solgt, er den netop solgt til Dagsprisen. Jeg kender tilfældigvis en større Landejendom, hvor der paa et Stykke Jord er en Forpagter, som sidder daarlignende i det, fordi han ikke havde nogen stor Kapital at begynde med. Hans Nabo er en meget velstaaende Gaardmand, som har et Stykke Jord i Arvefæste og betaler Arvefæsteafgift deraf. Tror man virkelig, Befolkningen vil kunne forstaa, at den første skal svare efter den rigtige, lovmæssige Kapitelstakst, som han har paataget sig at svare sin Afgift efter, medens den anden skal svare sin Afgift efter den ganske vilkaarlige overordentlige Afgift, der her er Tale om? Og hvilket Virvar vil der ikke opstaa i den nærmeste Tid! Thi i de nærmeste Dage er jo Ydelserne forfaldet efter Kapitelstaksten, men der er ingen, der ved, hvad han har at fordrø, og ingen, der skal yde, ved Besked med, hvad han skal yde. Man ved ikke, hvad Resultatet bliver af Lovforslaget, og, som sagt, et ret sandsynligt Resultat er, at Loven af retslige Grunde slet ikke kan komme til at spille nogen Rolle.

Og saa Moratoriebestedelsen! Jeg vil dog spørge, om man kan beordre, at Folk skal kunne vente med at erlægge en Ydelse til den 15. September, som det her bestemmes i § 3, og her medregnes jo ogsaa Forpagtningsafgifter. Jeg tror ikke, man kan gøre et saadant Indgreb i rent privatretlige Forhold til Gunst for den ene Part og uden nogen egentlig Motivering. Den Gang vi havde Moratorieloven til Behandling, om hvilken der stod en ret heftig Strid, var man dog paa det rene med, at man ikke saadan uden videre kan give Folk Henstand med at betale deres Gæld. Det skal for det første være saaledes, at vedkommende ikke kan betale, og at Aarsagen til, at han ikke kan betale,